

MAKTABDA IJOBIY PEDAGOGIK MUHIT YARATISH VA TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Azimjonova Shohida Ohunjonovna

Fargʻona viloyati Beshariq tumani

12-umumiy oʻrta taʼlim maktab OʻIBDOʻ

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabda ijobiy pedagogik muhit yaratishning taʼlim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot jarayonida ijobiy psixologik muhit, pedagoglar va oʻquvchilar oʻrtasidagi hamkorlik, shuningdek, oila va maktab hamkorligining oʻquvchilarning bilim olish faolligi va ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga taʼsiri tahlil qilingan. Amaliy tajribalar shuni koʻrsatadiki, qoʻllab-quvvatlovchi va ragʻbatlantiruvchi pedagogik muhit oʻquvchilarning darsga boʻlgan qiziqishini oshiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi hamda taʼlim sifati yuksalishiga xizmat qiladi.

Kalit soʻzlar: ijobiy pedagogik muhit, taʼlim samaradorligi, maktab muhiti, oʻquvchi faolligi, pedagogik hamkorlik.

Annotatsion. This article discusses the creation of a positive pedagogical environment in schools to enhance educational effectiveness. It analyzes strategies to increase student motivation, promote social-emotional development, and strengthen collaboration between teachers and parents. The study shows that a supportive pedagogical environment improves students' academic achievements, engagement, and overall school climate.

Keywords: pedagogical environment, school climate, student motivation, educational success, teacher-parent collaboration.

Аннотация. В данной статье рассматривается создание положительной педагогической среды в школе как важный фактор повышения эффективности образовательного процесса. В ходе исследования анализируется влияние благоприятного психологического климата, сотрудничества между педагогами и учащимися, а также взаимодействия школы и семьи на учебную активность и

социально-эмоциональное развитие обучающихся. Результаты практического опыта показывают, что поддерживающая и мотивирующая педагогическая среда способствует повышению интереса учащихся к обучению, развитию самостоятельного мышления и улучшению качества образования.

Ключевые слова: положительная педагогическая среда, эффективность обучения, школьный климат, учебная активность, педагогическое сотрудничество.

Kirish. Hozirgi globallashuv va axborotlashgan jamiyat sharoitida ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda. Ta'lim muassasalarining asosiy vazifasi — bilimli, mustaqil fikrlovchi, ijodkor va ijtimoiy faol shaxslarni tarbiyalashdan iborat. Ushbu jarayonda maktabda yaratilgan pedagogik muhit muhim o'rin tutadi. Chunki qulay va samarali pedagogik muhit ta'lim jarayonining sifatini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Pedagogik muhit — bu ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilari o'rtasida shakllanadigan ijtimoiy, psixologik, ma'naviy hamda tashkiliy shart-sharoitlar majmuasidir[1.52]]. U o'qituvchi, o'quvchi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlikni, shuningdek, maktabning moddiy-texnik bazasi va axborot resurslarini ham qamrab oladi.

Pedagogik muhit quyidagi asosiy tarkibiy qismlardan iborat:

- psixologik muhit;
- ijtimoiy-pedagogik muhit;
- moddiy-texnik muhit;
- axborot-ta'lim muhiti.

Mazkur omillar uyg'unlashgan holda faoliyat yuritgandagina ta'lim jarayoni yuqori samaradorlikka erishadi.

Maktabda sog'lom psixologik muhitni shakllantirish muhim ahamiyatga ega. Sog'lom psixologik muhit o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning shaxs sifatida rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Psixologik qulaylik mavjud bo'lgan maktabda o'quvchilar o'z fikrini erkin bayon etadi, mustaqil qaror qabul qilishga o'rganadi. Bunda quyidagi jihatlarga alohida e'tibor qaratish lozim:

- o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida o'zaro hurmat va ishonch;

- o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish;
- jazoga emas, rag‘batlantirishga asoslangan ta’lim usullaridan foydalanish[2.85]].

Sog‘lom psixologik muhit ta’lim samaradorligining muhim sharti hisoblanadi.

Ta’lim samaradorligini oshirishda o‘qituvchining roli muhim hisoblanadi.

O‘qituvchi pedagogik muhitning markaziy subyekti bo‘lib, uning kasbiy salohiyati va pedagogik mahorati ta’lim sifatiga bevosita ta’sir qiladi. Zamonaviy o‘qituvchi:

- ilg‘or pedagogik texnologiyalarni bilishi;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalana olishi;
- o‘quvchilarni mustaqil va tanqidiy fikrlashga yo‘naltira olishi zarur[3.118].

Shuningdek, o‘qituvchining doimiy ravishda o‘z ustida ishlashi, malakasini oshirib borishi pedagogik muhitni yanada boyitadi.

Bugungi kunda ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash pedagogik muhitni rivojlantirishning muhim vositasi hisoblanadi. Interfaol metodlar, loyihaviy ta’lim, masofaviy o‘qitish va raqamli platformalar o‘quvchilarning faolligini oshiradi hamda bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi[4.70].

Xususan, quyidagi usullar yuqori natija beradi: guruhli va jamoaviy ishlar, muammoli ta’lim, multimedia va elektron resurslardan foydalanish. Bu usullar o‘quvchini ta’lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktabda samarali pedagogik muhit yaratish ta’lim samaradorligini oshirishning asosiy omillaridan biridir. Sog‘lom psixologik iqlim, zamonaviy bilimga ega o‘qituvchi, innovatsion texnologiyalar va qulay ta’lim muhiti uyg‘unlashgandagina kutilgan natijaga erishish mumkin. Shu bois pedagogik muhitni doimiy ravishda takomillashtirib borish ta’lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abduqodirov A.A. Pedagogika nazariyasi. — Toshkent: O‘qituvchi, 2018.
2. Qodirov B.R. Pedagogik psixologiya. — Toshkent: Fan, 2020.

3. Ziyomammedov B. Zamonaviy o‘qituvchi mahorati. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2019.
4. Polat E.S. Новые педагогические технологии в образовании. — Москва: Akademiya, 2017.